KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 47.781/1
VAN 4 FEBRUARI 2010

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, eerste kamer, op 1 februari 2010 door de Minister van Werk verzocht haar, binnen een termijn van vijf werkdagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot wijziging van het koninklijk besluit van 12 december 2001 tot uitvoering van hoofdstuk IV van de wet van 10 augustus 2001 betreffende verzoening van werkgelegenheid en kwaliteit van het leven betreffende het stelsel van tijdskrediet, loopbaanvermindering en vermindering van de arbeidsprestaties tot een halftijdse betrekking", heeft het volgende advies gegeven:

Overeenkomstig artikel 84, § 1, eerste lid, 2/, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het spoedeisende karakter in de adviesaanvraag gemotiveerd door

> "het feit dat dit ontwerp van koninklijk besluit uitvoering geeft aan begrotingsmaatregelen die uitwerking hebben vanaf 1 januari 2010 en door het feit dat men over onvoldoende tijd beschikt om het advies van de Raad van State te vragen binnen de dertig dagen, daarbij is het hoogdringend om aan de betrokken sectoren en werknemers rechtszekerheid te verschaffen voor 1 januari 2010".

In de aanhef van het ontwerp wordt wat betreft de hoogdringendheid van de ontworpen regeling nog gewezen op

> "het feit dat dit besluit om budgettaire redenen in werking dient te treden op 1 januari 2010; dat dit besluit tot gevolg heeft dat de rechten op onderbrekingsuitkeringen vanaf deze datum in bepaalde gevallen zullen verminderd worden en dat het dus dringend noodzakelijk is dat de betrokken werkgevers en werknemers op de hoogte gebracht worden over deze nieuwe maatregelen om hun toe te laten met kennis van zaken een beslissing te nemen" (1).

*
* *

Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, heeft de afdeling Wetgeving zich moeten beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond en van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

*
* *

---

(1) Aangezien deze passage als een wezenlijk onderdeel van de motivering van de spoedeisendheid moet worden beschouwd, dienen de stellers van het ontwerp ermee rekening te houden dat uit artikel 84, § 1, tweede lid, van de wetten op de Raad van State volgt dat de motivering in haar geheel dient voor te komen in de adviesaanvraag en dat de motivering die aldus in de aanhef voorkomt woordelijk dient te worden overgenomen in de aanhef. De adviesaanvrager wordt verzocht om zich in de toekomst te conformeren aan het bepaalde in het genoemde artikel 84, § 1, tweede lid, van de wetten op de Raad van State en ervoor te zorgen dat beide motiveringen overeenstemmen.

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

1. Het om advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit strekt ertoe het koninklijk besluit van 12 december 2001 tot uitvoering van hoofdstuk IV van de wet van 10 augustus 2001 betreffende de verzoening van werkgelegenheid en kwaliteit van het leven betreffende het stelsel van tijdskrediet, loopbaanvermindering en vermindering van arbeidsprestaties tot een halftijdse betrekking, te wijzigen. Die wijzigingen hebben betrekking op de voorwaarden voor de toekenning van een uitkering bedoeld in artikel 103*quater* van de herstelwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen, en hebben tot gevolg dat die uitkeringen vanaf 1 januari 2010 in bepaalde gevallen zullen worden verminderd.

2. Rechtsgrond voor het ontwerp wordt geboden door artikel 103*quater*, tweede lid, van de herstelwet van 22 januari 1985, naar luid waarvan de Koning bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad de toekenningsvoorwaarden van de uitkering bedoeld in het eerste lid, het bedrag van de uitkering alsmede de nadere voorwaarden en regelen bepaalt.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

Volgens de wetgevingstechnische regels dienen de leden van de aanhef waarin de motivering van de spoedeisendheid is opgenomen het lid van de aanhef waarin wordt verwezen naar het advies van de Raad van State onmiddellijk vooraf te gaan. De volgorde van de leden van de aanhef dient in die zin te worden aangepast.

Artikel 1

In het ontworpen artikel 4, § 2/1, tweede lid, van het koninklijk besluit van 12 december 2001 dient te worden verwezen naar de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 77*bis*, in plaats van naar de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 77, welke immers is vervangen door eerstgenoemde collectieve arbeidsovereenkomst.

Artikel 6

Artikel 6 van het ontwerp bepaalt dat het ontworpen besluit uitwerking heeft met ingang van 1 januari 2010.

Het is bekend dat het verlenen van terugwerkende kracht aan besluiten of onderdelen ervan slechts onder bepaalde voorwaarden toelaatbaar is, namelijk ingeval voor de retroactiviteit een wettelijke machtiging bestaat, de retroactiviteit betrekking heeft op een regeling die met inachtneming van het gelijkheidsbeginsel voordelen toekent of in zoverre de retroactiviteit noodzakelijk is voor de goede werking van de diensten en daardoor, in beginsel, geen verkregen situaties worden aangetast.

Aangezien de ontworpen regeling tot gevolg heeft dat met ingang van 1 januari 2010 het recht op onderbrekingsuitkeringen in bepaalde gevallen zal worden verminderd, zoals bovendien wordt bevestigd in het vijfde lid van de aanhef van het ontwerp, wordt afbreuk gedaan aan verworven rechten, waardoor de terugwerkende kracht ontoelaatbaar is. Er dient bijgevolg te worden voorzien in een datum van inwerkingtreding die ten vroegste samenvalt met de datum van bekendmaking van het besluit in het Belgisch Staatsblad [(2)].

[(2)] Indien voor die mogelijkheid wordt geopteerd, dienen wel bijzondere redenen voorhanden te zijn om af te wijken van de gebruikelijke regels van inwerkingtreding van besluiten (namelijk de tiende dag volgend op de dag waarop het besluit in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt). Gelet op de inhoud van de ontworpen regeling lijkt een inwerkingtreding die samenvalt met de bekendmaking van het besluit in het Belgisch Staatsblad in elk geval niet raadzaam.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT, W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
Mevrouw	G. VERBERCKMOES,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. N. VAN LEUVEN, adjunct-auditeur.

DE GRIFFIER DE VOORZITTER

G. VERBERCKMOES M. VAN DAMME

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS 47.781/1
DU 4 FÉVRIER 2010

DE LA SECTION DE LÉGISLATION
DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, première chambre, saisi par la Ministre de l'Emploi, le 1er février 2010, d'une demande d'avis, dans un délai de cinq jours ouvrables, sur un projet d'arrêté royal "modifiant l'arrêté royal du 12 décembre 2001 pris en exécution du chapitre IV de la loi du 10 août 2001 relative à la conciliation entre l'emploi et la qualité de vie concernant le système du crédit-temps, la diminution de carrière et la réduction des prestations de travail à mi-temps", a donné l'avis suivant:

Conformément à l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2/, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la demande d'avis doit indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

En l'occurrence, la demande d'avis justifie l'urgence par:

> "het feit dat dit ontwerp van koninklijk besluit uitvoering geeft aan begrotingsmaatregelen die uitwerking hebben vanaf 1 januari 2010 en door het feit dat men over onvoldoende tijd beschikt om het advies van de Raad van State te vragen binnen de dertig dagen, daarbij is het hoogdringend om aan de betrokken sectoren en werknemers rechtszekerheid te verschaffen voor 1 januari 2010".

En ce qui concerne l'urgence de la réglementation en projet, le préambule du projet souligne encore:

> "que cet arrêté doit entrer en vigueur le 1er janvier 2010 pour des raisons budgétaires, que cet arrêté a pour conséquence que les droits aux allocations d'interruption seront diminués dans certains cas à partir de cette date; il est alors urgent d'informer les employeurs et les travailleurs de ces nouvelles mesures afin de les permettre de décider en connaissance de cause" (1).

*
* *

En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, la section de législation a dû se limiter à l'examen de la compétence de l'auteur de l'acte, du fondement juridique ainsi que de l'accomplissement des formalités prescrites.

*
* *

(1) Ce passage devant être considéré comme un élément substantiel de la motivation de l'urgence, les auteurs du projet doivent tenir compte du fait qu'il résulte de l'article 84, § 1er, alinéa 2, des lois sur le Conseil d'État que l'ensemble de la motivation doit figurer dans la demande d'avis et que le préambule doit la reproduire littéralement. Dans le futur, l'auteur de la demande d'avis est prié de se conformer à la disposition de l'article 84, § 1er, alinéa 2, des lois sur le Conseil d'État et de veiller à ce que les deux motivations correspondent.

PORTÉE ET FONDEMENT DU PROJET

1. Le projet d'arrêté royal soumis pour avis a pour objet de modifier l'arrêté royal du 12 décembre 2001 pris en exécution du chapitre IV de la loi du 10 août 2001 relative à la conciliation entre l'emploi et la qualité de vie concernant le système du crédit-temps, la diminution de carrière et la réduction des prestations de travail à mi-temps. Ces modifications visent les conditions de l'octroi d'une allocation visée à l'article 103*quater* de la loi de redressement du 22 janvier 1985 contenant des dispositions sociales et ont pour effet que, dans certains cas, ces allocations seront réduites à partir du 1er janvier 2010.

2. Le fondement juridique de l'arrêté en projet se trouve à l'article 103*quater*, alinéa 2, de la loi de redressement du 22 janvier 1985, selon lequel le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, déterminer les conditions d'octroi de l'allocation visée à l'alinéa 1er, son montant, ainsi que les conditions et modalités particulières.

EXAMEN DU TEXTE

Préambule

Les règles de la légistique imposent que les alinéas du préambule qui comportent la motivation de l'urgence précèdent immédiatement l'alinéa du préambule qui fait référence à l'avis du Conseil d'État. L'ordre des alinéas du préambule sera adapté en ce sens.

Article 1er

L'article 4, § 2/1, alinéa 2, en projet, de l'arrêté royal du 12 décembre 2001 doit faire référence à la convention collective de travail n/ 77*bis* et non pas à la convention collective n/ 77, à laquelle la première citée s'est en effet substituée.

Article 6

L'article 6 du projet dispose que l'arrêté en projet produit ses effets le 1er janvier 2010.

Nul n'ignore que l'attribution d'un effet rétroactif à des arrêtés ou à des parties de ceux-ci n'est permise que sous certaines conditions, à savoir lorsque la rétroactivité repose sur un fondement légal, lorsqu'elle se rapporte à une règle qui accorde des avantages dans le respect du principe d'égalité ou dans la mesure où elle s'impose pour assurer le bon fonctionnement des services et ne porte pas atteinte, en principe, à des situations acquises.

Dès lors que la mesure en projet a dans certains cas pour conséquence de diminuer les droits aux allocations d'interruption à partir du 1er janvier 2010, comme le confirme d'ailleurs le cinquième alinéa du préambule du projet, il est porté atteinte à des droits acquis, ce qui fait obstacle à la rétroactivité. Il faut dès lors prévoir une date d'entrée en vigueur qui n'est pas antérieure à celle de la publication de l'arrêté au Moniteur belge (2).

---

(2) Cette possibilité ne peut toutefois être retenue que s'il existe des motifs particuliers justifiant de déroger aux règles usuelles de l'entrée en vigueur des arrêtés (à savoir le dixième jour suivant le jour de la publication de l'arrêté dans le Moniteur belge). Eu égard à la nature de la mesure en projet, il ne semble en tout cas pas recommandé de faire coïncider l'entrée en vigueur avec la publication de l'arrêté dans le Moniteur belge.

La chambre était composée de

Messieurs	M. VAN DAMME,	président de chambre,
	J. BAERT, W. VAN VAERENBERGH,	conseillers d'État,
Madame	G. VERBERCKMOES,	greffier.

Le rapport a été présenté par Mme N. VAN LEUVEN, auditeur adjoint.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. W. VAN VAERENBERGH.

LE GREFFIER LE PRÉSIDENT

G. VERBERCKMOES M. VAN DAMME